

Till
Kommunstyrelsen, Rotel VI

Moderna – en ny myndighet för modern konst, arkitektur och design (Ds 2025:2), KS 2025/185

Skönhetsrådet har tagit del av utredningen Moderna – en ny myndighet för modern konst, arkitektur och design Ds 2025:2 och lämnar härmed följande remissvar.

Skönhetsrådets remissvar fokuserar på arkitekturens roll i den framtida museistrukturen. Utredningen föreslår, i enlighet med regeringsuppdraget, att ArkDes ska inordnas i Moderna museet. En ny myndighet med det föreslagna namnet ”Moderna” ska ersätta dagens ordning och genom sitt uppdrag verka såväl inom det moderna konstområdet som inom arkitektur- och design-disciplinerna. Skönhetsrådet har tre huvudsakliga synpunkter:

1. **Utredningens premisser är för snäva.** Rådet anser att premissen för utredningen, d.v.s. att ArkDes *ska* inordnas i Moderna museet bakbinder utredaren att föreslå en sådan ordning. En bättre förutsättning hade varit att låta utredaren öppet undersöka vad de bästa förutsättningarna, också de ekonomiska, är för att handha samlingar, utställningar och föra arkitekturdebatt. Om detta är att ingå i en större koncern eller att utveckla sin egen fristående arena kan inte utredningen ge svar på med det snäva uppdrag som givits.
2. **Arkitekturens förutsättningar.** Det finns en grundläggande skillnad mellan fri konst och arkitektur. Detta innebär att arkitektur, till skillnad från fri konst är avhängig exempelvis funktionella, ekonomiska, juridiska och tekniska krav samt estetiska uppfattningar. Således finns det också en grundläggande konflikt mellan de uppdrag som arkitektur- och konstmuseer har. Detta blir extra tydligt när det gäller ArkDes samlingar och bibliotek. Samlingarna omfattar över 4 miljoner unika arkitekturdokument som kräver en särskild kompetens, och specifika medel för att vara tillgängliga för framtida forskning. Utredningen ägnar detta faktum mycket

lite uppmärksamhet och har kanske inte heller förstått den fulla betydelsen av dessa samlingar. I författningstexten uppfattas följaktligen såväl arkitektur som ArkDes samlingar som påhängda sidoordnade verksamheter. Den gemensamma bokhandeln visar hur svårt det är att i praktiken jämka samman konst och arkitektur.

- 3. En eventuell koncernmyndighets uppbyggnad.** En gemensam administration kan ge fördelar för små myndigheter även när dessa har vitt skilda uppgifter. En gemensam myndighet för Moderna museet och ArkDes måste då vara utformad så att de båda verksamheterna kan fortsätta att utveckla sina centrala uppgifter. Den uppenbara risken är att det mindre museet överflyglas av det större. En framtida koncernmyndighet för modern konst och arkitektur etc. måste i så fall utgöras av en *ny* myndighet, med en *ny* myndighetschef och med ett *nytt* namn ("Moderna" är olämpligt). Den blivande överintendenten måste kunna se till hela verksamheten och dess olika förutsättningar och det är då en fördel om denne inte tidigare varit kopplad till någon av de ingående delarna. För att konst, arkitektur och design ska kunna stå på jämn fot med varandra krävs egna starka chefer och kuratorer med integritet, samt resurser för att bedriva en mer ambitiös verksamhet. Utställningsytor och anslag för arkitektur och design får inte minska.

Skönhetsrådet anser att ArkDes är en unik verksamhet, där samlingarna bör sättas i det främsta rummet. Sverige har under såväl efterkrigstiden som runt millennieskiftet varit världsledande i stadsplanering, arkitektur och hållbarhet. Att ha en väl inarbetad arena för att forska om, visa upp och debattera arkitektur inför framtiden är mycket betydelsefullt, inte minst för att Sverige också framöver ska kunna vara en världsledande arkitektturnation.

Katarina Borg
OrdförandeHenrik Nerlund
Sekreterare

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Maria Katarina, Borg	2025-03-04
Magnus Henrik Erkki, Nerlund	2025-03-04